NAM THU MƯỜI HAI SỐ THU 2298 MỖI SỐ : 0$02 NGÀY THU SÁU 14 NOVEMBRE 1924

DE DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 2926

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	(phải đề thêm tiền tem nếu muốn gửi báo đảm)	Ngoài Bắc-kỳ	Cho nước ngoài	Nhật-bản và Trung-quốc	Nam-kỳ và Pháp	Ngoài Đông-pháp
Một năm.	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Các làng và các công-sở	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
91 bis, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN V-LUẬN

Adresse télégraphique
TRUNG BẮC TÂN VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES

Decimètres à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, soit 0m065 de large.

Une seule insertion. . . . . 0$25 le cm
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$12 le cm
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le cm
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái thường-thức làm quốc-dân ai cũng nên có

Làm một người dân trong nước thì pháp-luật trong nước tức là cái áo thiết-giáp để ủng hộ quyền-lợi cho mình, lại tức là cây kim chỉ-nam để đưa dắt đường ngay lẽ phải cho mình, dù không phải là nhà chuyên-môn pháp-luật không thể nghiên-cứu cho thật tinh thâm, nhưng cũng phải hiểu biết những điều đại-cương, để giữ lấy lẽ thẳng mà đừng mắc vào điều gian, theo về đường phải mà khỏi dâm vào chỗ quấy và để tỏ rõ cái quyền-lợi, cái tự-do của mình được đến đâu là giới-hạn, trong cái giới-hạn đó thì mình đã chắc cậy được ở pháp-luật làm hào lũy của mình rất bền, tường vách của mình rất kín, không để cho ai lộng quyền phụ thế mà xâm-thực được quyền-lợi, giẫy xéo được tự-do của mình, có thể thì mới đủ cái tư-cách tự-trị, cái năng-lực tự-tồn mà thành được một người quốc-dân thiện lương chính-trực.

Người nước văn-minh không người nào là không có cái thường thức về pháp-luật, nên phần nhiều người biết phục từng pháp-luật, cần thủ pháp-luật mà ít có những chuyện phạm phép làm càn, người nào cũng không chịu khuy lỗn cái quyền lợi, phòng khi cái tự do của mình, mà ít sinh ra có cái tệ « cả vú lấp miệng em », hà hiếp người, dọa nạt người, lừa gạt người, đem pháp-luật làm cái lợi-khí tác oai tác phúc. Vì thế mà công-lý xương minh, nhân-quyền tôn-trọng không có cái hại quan tham lại nì ùng mà được hưởng cái phúc lạc nghiệp an cư.

Người mình vì thiếu hẳn cái thường-thức về pháp-luật, đối với pháp-luật đã không biết thế nào là phải, thế nào là trái, thế nào là ngay, thế nào là gian, tự nghĩ cái phận hèn thấp cổ nhỏ họng, một cái tóc là một cái tội của mình, trông kẻ có quyền có thế hơn mình thì coi như tính-mệnh tài-sản của mình đều ở trong tay người ta hết, thẳng bẻ ra cong cũng được, mà đen thay ra trắng cũng xong, động có việc đến công-môn thì chỉ chắc ở cái thế-lực kim tiền, cái mưu mô thầy thợ, biết gì là tự-do, biết gì là quyền-lợi, biết gì là phải là ngay mà dám vững, biết gì là gian là trái mà chịu lui, gì cũng chỉ có một cái phương-pháp tốt lẽ để van là cái phương-pháp thông dụng nhất; những câu nói thông thường cửa miệng như câu « lý gì cũng chẳng bằng lý tiền », câu « nén bạc đâm toạc tờ giấy », ấy là những câu đại-biểu cái quan-niệm về pháp-luật của người mình. Nhân-dân đối với pháp-luật mờ-mịt sai lầm quá như thế, thì bảo sao mà kẻ có quyền có thế chẳng để lạm dụng được quyền thế mà thả hồ bòn cỏ cho lẻ lưới, thừa gió dễ bẻ măng; bảo sao mà kẻ khờ-dại ươn hèn chẳng dễ bị người ta ăn hà ăn hiếp ăn gạt ăn lường mà đến cái bát mẻ không còn có mà ăn, cái khố một không còn có mà đóng, bảo sao mà cái nghề làm quan là cái nghề được chấp hành pháp-luật chẳng dễ thờ ra khói nói ra tiền, suốt trong nước nghề gì cũng thấy kém-cỏi tiêu-điều mà duy có cái nghề làm quan là phát-đạt thịnh-vượng hơn cả, bảo sao mà những nơi pháp-luật như cửa tỉnh, cửa tòa, cửa phủ, cửa huyện lại chẳng đặc những bọn thầy cung thầy cò, xui nguyên giục bị, đưa bọn này đón bọn khác, vào cửa nọ ra cửa kia, một nghề gì không có, một việc gì không làm, chỉ quanh quẩn có một cái sinh-nhai sâu mọt, ăn bám vào pháp-luật suốt năm suốt đời mà cũng vẫn ăn trắng mặc trơn, lên xe xuống ngựa; dân cùng của kiệt, cái quyền-nhân thật có một phần lớn bởi đó mà gây nên.

Nay muốn trừ dần cái mối hại như đã kể trên kia thì cốt nhất làm sao cho quốc-dân nhiều người có cái thường-thức về pháp-luật. Ở những nước giáo dục đã phổ-cập, dân trí thật khai-thông, thì cái thường-thức ấy người ta có được vẫn là dễ lắm; nhưng ở một nước trình-độ giáo dục còn ấu-trĩ, dân-trí còn dày như đất, tối như đêm là nước mình đây mà mong có cái ngày nhiều người biểu biết pháp-luật, nhiều người phục từng pháp-luật, ai cũng chắc thị-phi khúc-trực ở pháp-luật, mà không bao giờ phải khất viện đến tiền bạc thế thần, không bao giờ có kẻ ham tiền bạc, cậy thế thần, dám lạm dụng pháp-luật để làm càn hay cưỡng trái pháp luật mà xử đoán, thì thật cũng khó thay! Song, như trên kia đã nói, pháp luật là một cái thường-thức rất cần thiết cho một quốc-dân ta, không thể có mất như đui, có tai như điếc mãi được. Hiện nay luật mới đã có ấn hành, mà những việc án kiện ở tòa thương-thẩm chung-thẩm mà tuyên bố ra, các báo-chương đều có đăng lại, ta đều có thể đọc được hiểu được, nhân đó mà thu nhặt được cái thường-thức về pháp-luật ít nhiều, thiết tưởng ở các làng nhà-quê nên phỏng theo cái lệ giảng diễn thập điều ngày trước, mỗi làng cứ lấy mấy người tư giảng, một tháng độ vài ba lần họp dân trai ở đình sở, mà đem những điều đã qui định trong sách luật cùng những điều đã công bố trước tòa-án mà giảng diễn cho nhau nghe, cho biết những điều cư-xử giao-tế, thông công dịch sự với nhau thế nào là nên, thế nào là phải, thế nào là phạm đến cái quyền-lợi, cái tự-do của nhau, để tránh khỏi điều lầm lỗi hớ-hênh mà không đến nỗi phỏng-khí tự-do, khuy lỗn quyền-lợi. Như thế thì người mình đối với pháp-luật cũng am thục được dần dần mà không còn cái quan-niệm mờ-mịt sai lầm quá lắm như trước nữa, mà cái hại về việc quan chắc cũng có bớt đi được ít nhiều vậy.

T.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 13 novembre 1924

Người Nam ở Pháp đối với dân bị lụt

Hội ái-hữu Đông-pháp tại Pháp có đặt cuộc vui lấy tiền giúp dân bị lụt bên ta. Quan Albert Sarraut chủ tọa, có các ánh-phủ tân trợ.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 13 novembre 1924

Cái lệ làm việc một ngày tám giờ trong bộ thương thuyền

Hội-đồng các quan thượng-thư ưng chuẩn bản dự-án định thi-hành bản luật về việc một ngày làm việc tám giờ tại bộ thương thuyền.

Việc đại xá tại nguyên-lão nghị-viện

Tại nguyên lão nghị-viện, đương bàn về bản luật đại xá, và việc cho những người làm hỏa xa lại trở lại làm việc. Quan Herriot sẽ trần thuyết mọi lẽ.

Nước Pháp với nước Đức

Báo *Matin* có nói : Việc điều đình bản giao-ước thương-mại Pháp Đức, khó về nỗi ở âu-hòa các điều khoản trong bản giao-ước ấy với chương-trình Dawes về việc nước Đức nộp sản-vật cho Đồng-minh. Có tin rằng phái bộ Đức muốn làm cho việc bồi thường có quan hệ với việc lập bản giao-ước này, nhưng chính-phủ Pháp không ưng thuận.

Tại Hàn-lâm-viện Pháp

Hàn-lâm viện Pháp đặt lễ nghênh-tiếp ông Camille Jullian.

Nước Pháp với nước Anh

Ngày hôm qua quan Herriot đến thăm quan Đại-sứ nước Anh để nhờ ngài chuyển lời cảm-tạ quan Baldwin về cái thịnh-tình của tòa nội-các mới đối với nước Pháp. Quan Herriot có nói ngài rất vui lòng về những lời quan Baldwin tuyên-bố mới đây. Các báo cũng hoan-nghênh các lời diễn-văn của quan Balduvin và quan Chamberlain.

Một cái tàu bay rơi hai người chết

Ngày hôm thứ ba mới rồi, trong khi làm lễ kỷ-niệm thành-kỷ-niệm đài Garros ở Bizerte phi-trướng Madon đương lượn trên thành-phố, máy bay rơi xuống một cái sân, phi-tướng chết. Bác-sĩ Oragan bị máy bay đè phải cũng chết.

VÔ TUYẾN-ĐIỆN-THOẠI TRONG VIỆC GIÁO-DỤC NGƯỜI MÙ

Mới đây bác-sĩ Gustave Gxertner có đề xướng việc dùng vô-tuyến-điện-thoại vào việc giáo-dục cho người mù. Bác-sĩ bàn rằng mỗi ngày nên tuyên bố những việc đương thời về đường khoa học và về đường văn-chương cho người mù cũng được biết như người sáng. Mỗi sáng phải dùng độ ba giờ để đọc cái bài ấy lên, để cho máy vô tuyến-điện thoại phát hành đi các nơi.

Giờ thứ hai thì đọc các bài cổ văn có giá-trị.

Giờ thứ ba thì đọc các sách kim-thời của thiên-hạ thích xem thích đọc.

Việc ấy mà thực-hành thì người mù trong nước, về đường trí-thức cũng được sinh-hoạt một cách sung sướng như người lành vậy.

Tin Trung-hoa

(*Bản-báo Reuter*)

Tòa nội-các mới

Tin Bắc-kinh, 1er Novembre. — Lúc nửa đêm hôm nay, thủ tướng Nhan-huệ-Khánh và các quan thượng-thư từ chức. Chỉ trừ Hoàng-Phủ là không.

Trong tòa nội-các mới có những viên chức sau này :

Hoàng-Phủ vẫn giữ bộ giáo-dục, thì được cử vào chức thủ-tướng và thượng thư bộ giao-thông.

Vương-chính-Đình thượng-thư bộ tài-chính, va bộ ngoại-giao ;

Wang-yung-Chiang, thượng-thư bộ nội-vụ ;

Li-shu-tseng, thượng-thư bộ chiến-tranh ;

Yu-shih-Kuei, thượng-thư bộ hải-quân ;

Trương-thiệu-Tăng, thượng-thư bộ tư-pháp ;

Wang-nai-Ping, thượng thư bộ thương-mại và bộ nông phố.

Hai quan thượng-thư sau này thuộc về chánh đảng Phụng thiên :

Hoàng-Phủ và Wang yung-Chiang về chánh tướng Phụng-ngọc-Tường.

Trong các quan thượng-thư mới, không có ai về đảng Ấu-Pắc.

Thủ-tướng Hoàng-Phủ người ở Chiết-giang. Ông học hành nghề ở Nhật bản. Sau khi ông đi du-lịch ở Âu-châu và Mỹ-châu, ông có viết hai quyển sách. Một quyển nói về những điều kinh nghiệm trong cuộc đại chiến và cái tiền-đồ của nước Trung-hoa. Một quyển nói về thời cục thế giới sau cuộc đại chiến. Trong năm 1921, ông được cử đi kế-cứu về cái tình-trạng kinh-tế ở Âu-châu và Mỹ-châu. Sau ông được cử làm cố vấn của phái bộ Trung-hoa ở Washington. Khi ông ở Washington về, ông được cử làm chánh giám đốc hội-đồng tài-chánh.

Vương-chính-Đình người thứ hai ngoại-giao cũng là người ở Chiết-giang. Người ngoại-quốc thường chỉ biết tên là C. T. Wang, ông học ở Bắc-dương đại học đường từ năm 1895 đến 1901. Sau được bổ chức giáo sư trường Anh-Trung ở Thiên-tân và ở trường Trường-sa phủ, sau ông lên chưởng-giáo trường ấy. Ông đã sang chức chánh bộ ngoại giao của Lê-nguyên-Hồng và thượng-thư bộ thương-mại và kỹ-nghệ trong tòa nội-các thứ nhất của chánh-phủ cộng-hòa. Sau nữa, ông sung chức phó nghị trưởng nguyên-lão nghị-viện. Ông sung chức phái-viên tại cuộc hội đồng giảng hòa Paris trong năm 1919 và chức ủy-viên tại hội-đồng xét về cái vấn đề Sơn-đông trong năm 1922. Sau nữa, ông sung chức thượng thư bộ ngoại giao, và trong mấy tuần lễ cuối năm 1922, ông quyền chức tổng thống. Trong tháng Mai mới rồi ông được cử đi điều-đình một bản giao-ước với chánh phủ Xô-viết nước Nga, và ông ký tên, là Chiu-đình Thomas-Vương.

Trương-tác-Lâm thắng thế

Tin Bắc-kinh, 1er Novembre. — Ở Phụng-thiên có tin rằng Sơn-hải quan bị quân Phụng-thiên chiếm được cả mọi nơi. Tần-hoàng-đảo và Bắc-đái-hà cũng vậy. Hai bên đánh nhau dữ dội hai ngày. Quân của Ngô-bội-Phu bị bắt 30.000 người và mất 100 đại bác, 30.000 súng tay.

Một tin về Đoàn-kỳ-Thụy

Trương-tác-Lâm và Phùng-ngọc-Tường phát giấy cho tri bảo nên cử Đoàn-kỳ-Thụy thống-đốc các đạo-quân đánh Ngô-bội-Phu và Tào-Côn.

CẢ THU NĂM NAY RẤT HIẾM

Tàu đánh cá đi đến Terre Neuve từ tháng mars để đánh cá thu mới trở về cửa bể Saint Malo. Năm nay cá thu đánh được ít lắm. Cá thu ít mà thời-tiết lại xấu nên công việc đánh cá rất khó khăn.

Năm nay cá thu bán tới 125, 150 hoặc 200 quan một trăm kilos, mà các cô tàu đánh cá nhiều nhà vẫn lỗ vốn.

Cá thu ở xứ ta tiên-tàng ít thì không cần lắm, chứ ở nhiều nơi như Antilles và Réunion quanh năm nhân dân tiêu-thụ cá thu rất nhiều, năm nay cá thu lại hiếm, thì ở đấy vị ăn lại đắt lắm.

HÀI ĐÀM

Oan gia ! Quan ra !

Quan huyện ra làng X để xét một việc kiện. Có giấy sức trước, các cụ kỳ mục tác trực ở trong đình, cất một tên phó ém gác ngoài cửa làm quan đề khi quan đến thì báo.

Thắng phiên nói hơi ngọng, tác quan đến xướng thật to : oan gia ! oan gia !

Cậu lệ đi hầu quan vác tài roi đuổi đánh Quan thét : Tê-i !... Thôi được ! Lại biểu đây.

Cậu lệ chạy lại. Quan truyền : Nó nói oan gia cũng phải đấy, cứ.

Cả làng khen quan huyện là người tri kỷ.

Đ. L. H.

Tự do diễn đàn

Phải cần có một nền phổ thông giáo-dục thật vững vàng

Ở những nước văn-minh bên Âu-Mỹ, việc học đã mở mang, phương-pháp dạy học đã hoàn mỹ mà vẫn để giáo-dục còn nay bàn luận ở nghị-viện, mai thương xác ở quốc-vụ-đường, nay hội này thỉnh-cầu cải-lương, mai hội kia nghĩ cách chỉnh-đốn, hai tiếng giáo-dục thường trên ra luận trên báo-chương, đối với việc giáo dục, dư-luận lúc nào cũng thường chú ý đến, chỉ là muốn cho đã tinh lại được tinh thêm. Huống chi ở một nước bậu tiến như nước ta, so với các nước thì cái gì cũng còn kém, càng cần phải trông cậy ở sự giáo dục để mà bồi-bổ, mà chấn-hưng, lẽ nào sự giáo-dục lại chưa có cơ-sở vững vàng, việc học chưa có qui-cả gì nhất-định, thì tương-lai cái vẫn-đề giáo dục rất quan-trọng kia cứ xuất-hiện luôn trên báo-chương, cũng không phải là vô-ích vậy.

Trong các vấn đề giáo dục ở nước ta ngày nay thì sự xây đắp nên một nền phổ thông giáo-dục là việc thiết-yếu hơn cả. Vậy phổ-thông giáo-dục là gì ? Mục đích thế nào ? Bản-bổ làm sao ?

Phổ thông giáo-dục là dạy cho thiệp liệp tất cả những tri-thức thông-thường, phàm làm dân một nước, bất cứ nam-giới hay nữ-giới ai cũng có quyền được hưởng-thụ cả. Cho nên đã gọi là một người ở trên mặt địa-cầu thì nước nào cũng phải trù liệu bàn-bổ sự giáo dục ấy cho khắp quốc-dân và lo đến đường quốc-dân giáo-dục của nước mình, cho ngu-dân người nào cũng biết chữ cả, thì nước mình mới tiến-bộ mau chóng được. Trong một nước nào mà nhiều người biết chữ thì tất nhà ấy cũng thịnh-vượng hơn các nhà khác, trong một nước nào mà số người thức tỉnh nhiều chẳng là nước ấy được phú-cường vi thế mà ngày nay các nước bên Âu-Mỹ đều lấy số người thức tỉnh trong một nước làm tiêu-lệ mà so sánh trình-độ văn-minh.

Thau-ôi ! nếu theo cái tiêu-lệ ấy thì nước ta ở vào trình-độ nào, ta tưởng nếu bây giờ đặt một cuộc điều-tra cho phân-minh, dựng những biểu thống-kê cho thật đúng thì có đến 10 người mình 99 người không viết nổi cái thư bằng quốc-ngữ ! Nông nỗi vì đâu ? Dân mình vẫn tự phụ là một dân hiếu-học kia mà ? Nếu quả rằng nền phổ-thông giáo-dục có quan hệ đến trình-độ một nước thì chẳng là từ xưa đến nay nước mình tuyệt-nhiên không có nền phổ-thông giáo-dục sao ?

Người mình trước kia còn học chữ Hán thì chỉ một số ít người ở trong cảnh-ngộ phong lưu phú túc, hoặc cùng đồng tử lấy, tại gia, hoặc vận lương đi học nơi khác, cố công theo đuổi cho đến khi được tiếng « đạ » ở cửa trường thì, và một số ít nữa hoặc vì cảnh nhà túng ngặt, hoặc tại tư-chất lắm thường thì chỉ học cho đọc nổi cái văn-tự văn-khế mà thôi, còn một số người rất nhiều thì chữ nhất là một không biết ; và lại học chữ Hán thì chỉ chuyên trọng về mặt từ-chương cùng đạo-đức, không gọi là phổ-thông được ; gia chi đi lại chữ Hán không phải chữ nước mình, trong khi học nhờ viết mượn, lo sao thuộc lấy tiếng lấy chữ còn chưa xong, mong gì thâu thái những tri-thức được trọn vẹn. Đến bây giờ theo học chữ Pháp thì tin cảnh cũng không hơn gì : ngoài một phần ít người được cảnh nhà phong phú, theo học lên đến trang-đẳng cao-đẳng, một phần rất nhiều chẳng may xin số sinh ở cô ấu quê mùa thôn-giã, lọt vào cửa những người bần-bạc lắm than, đành chịu suốt đời dốt nát, dẫn thiên-tư có thông-minh cũng bằng thừa ! Mà cho có được học chăng nữa thì lại khốn vì học nhờ viết mượn, trong mấy năm giời ở trường Sơ-đẳng sao cho thông được tiếng Pháp còn khó thay, lấy đâu còn nghĩ đến nhận được tri-thức nọ kia. Như vậy sao gọi là phổ-thông được, sao cho người mình qua khỏi cái cảnh đốt nát được.

Muốn cứu cái nạn dốt nát rất lớn của người mình, cần phải xây đắp ngay nên một nền phổ-thông giáo-dục, hay nói cho rõ thêm, một nền quốc-dân giáo-dục thật vững vàng ; lấy bậc Sơ-học và nhất là bậc Sơ-học yếu-lược làm cơ-sở mà dựng nên một cái lâu phổ-thông giáo dục tráng-lệ ngay-ngà để nó che nắng, che mưa, che sương, che gió cho không biết bao nhiêu là thiếu-niên Hồng-Lạc rồi đây sẽ là những nhân-công rất qui của nước nhà trên con đường tiến-bộ, chỉ vì sự cuồng lệch của xã-hội mà phải ôm bề kém thiệt.

Song cái bậc Sơ-học ấy từ trước đến giờ, hình như vẫn phải chịu cái số phận hẳng ho nhạt nhẽo, mà cái nền giáo-dục ấy chưa có thì dân trí vẫn chưa khai hóa đến đâu, cũng thế mà đạt được mục-đích. Muốn truyền bá vệ-sinh ư ? Dân chưa biết chữ, đọc sao được sách vệ-sinh, dân còn ngu dốt, biết sao được sự ích-lợi của vệ-sinh. Muốn cải-lương hương-chính ư ? Dân chưa biết chữ, xem thế nào được sổ sách cải-lương ! Dân ngu dốt, hễ tỏ nào được sự ích lợi về cải-lương ! Muốn chỉ trách tức tụng ư ? Dân chưa biết chữ, đọc sao được luật-lệ ! hiểu sao được pháp-luật ! Nói cho cùng thì nếu dân trí còn hẳm thì muốn bỏ nào truyền bá gì cũng là nước đổ đầu vịt, công nhọc công cốc mà thôi !

Bậc Sơ-học hiện nay đã có rồi, Chính phủ cũng đã tuỳ theo dư-luận mà cho dân ta được đông tiếng bản quốc để học các môn học ở ba lớp dưới bậc Sơ-đẳng học rồi. Vậy thì nền phổ-thông giáo-dục, quốc-dân giáo-dục may ra từ đó mà tạo-thành được chăng ? Ta còn phải trông cậy về sách dạy, về thầy dạy và về phương-pháp dạy sau này thế nào nữa.

N. B. P.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 22 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo :

Gạo hạng nhất, một tạ.	10	85
— nhì, —	10	42
— ba, —	9	95
Thóc hạng nhất, —	6	50
Bắp nếp —	7	00

Giá bạc. Kể từ ngày 14 Novembre 1924, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **$0 f. 88**

Báo ra chậm. — Báo *Trung-Bắc* tối hôm qua đang in thì bị hỏng máy, có lẽ đến ngày mai mới chữa xong, bởi vậy mà tối hôm qua không có đủ báo bán lẻ và các nhà mua báo cũng sáng hôm nay mới nhận được. Vậy bản-báo có lời kính cáo để các bạn đọc báo rõ cho.

Tàu chạy biển vào Saigon. — Tàu *Orénoque* từ nay trở đi là sẽ nghỉ không chạy đường Saigon Haiphong nữa. Vậy hãng tàu biển *Messageries maritimes* đã định lấy tàu *Réam* cho chạy tạm trong hai tháng

Đường vào Huế. — Đường vào Huế nay đã đi ô tô được rồi, còn ở trong chỗ gần đến Huế và Quảng-trị thì phải nên cẩn thận vì đường còn xấu.

Đường Napé. — Cái cầu gỗ ở kilomètre 52 + 309 đường Napé (là đường sang Lào) bị một cái xe tải nặng quá đánh đổ. Vậy đường ấy mắc nghẽn không đi lại được chừng 5 ngày.

Quan Khâm-sứ Ai-lao tại Hanoi. — Quan Khâm-sứ Bosc xứ Ai-lao đã tới Hanoi chiều hôm qua. Ngài đến để dự Hội-đồng Chính-phủ.

Các khoản chi phí về việc học. — Có mấy tờ báo ở đây đăng các khoản chi phí về việc học trong nước không được đúng lắm mà mỗi báo lại nói một khác. Nay xét đích thực ra thì các khoản chi-phí về bậc học Cao-đẳng trong năm 1923 chỉ hết có 324.217 đồng thôi.

Vậy mà những số ghi vào số Dự-toán chung và các số Dự-toán riêng trong năm ấy thì như sau này :

Về kỹ-nghệ học	42.884 $
Về bậc Trung-học	656.765
Về bậc Thành-chung-học.	1.823 991
Về bậc sơ-học.	1 827.144

Ngoài cái số sau cùng là khoản chi về việc sự học thì lại nên kể cả những khoản chi phí do các sở dự toán các xã, các thành-phố và hàng tỉnh chịu nữa.

Kể cả những khoản chi-phí sau ấy là khoản dùng vào các trường Sơ học, thì tính ra cái số dùng vào bậc Cao-đẳng chỉ bằng có 7, 60 o/o (100 phần hết có 7 phần, 6) cái số tổng cộng của các số dự-toán chi-phí về việc Học-chính mà thôi và gần khắp cái số tổng cộng ấy đã đem phân-phát rất hợp lẽ cho các bậc học thuộc về cái nền cốt-yếu của việc học ở Đông-pháp vậy.

Sở kiểm-sát tài-chính. — Tại sở Kiểm-sát tài-chính Đông-pháp nay đặt ra một chức phó Kiểm-sát tài-chính do quan Chánh sở ấy cử.

Việc tuyển nữ học-sinh vào trường Y-học. — Điều thứ 5 (đoạn thứ nhất) trong nghị định ngày 22 avril 1924 chỉnh đốn lại trường Y-học và Dược-học Đông-dương thì nay bổ thêm những thể lệ sau này :

« Các nữ học sinh có đủ tư cách đã nói trên lấy cũng được học làm học sinh ở ngoài, nhưng cái số được lấy vào chỉ được bằng một phần mười cái số nam học-sinh định lấy trong mỗi năm mà thôi »

Nguyên là xưa kia nghị-định thiết-lập ra trường Y-học không có dự-định việc tuyển học-trò con gái mà trong vụ khai trường năm nay mới có cô giáo Nguyễn-thị-Tỷ vào học là vì thấy, bởi vậy nghị-định tổ-chức ra trường Thuốc, nay phải bổ khuyết điều ấy cho được hợp-lệ.

IMPRIMERIE CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
NÊN HỎI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở SẠP

Bắc-kỳ Tư-vấn Nghị-viện điều-tang quan Thống-sứ Poulle. — Hội-đồng Tư-vấn có gửi cho các báo tờ sau này :

« Ngày hôm có tin quan Thống-sứ Poulle tạ-thế, thì ông Bắc-kỳ Tư-vấn nghị-viện nghị-trưởng Ng-hữu-Thu ở tại Haiphong có điện những lời điếu-tang sau này lên phủ Thống-sứ :

« Chúng tôi là hội-đồng trị-sự Tư vấn Nghị-viện, xin thay mặt Bắc-kỳ tư-vấn nghị-viện cùng toàn dân Bắc-kỳ, đều một tấm lòng sầu-thảm, có lời thân trọng kính viếng và phân-ưu cùng qui-quyến quan cố Thống-sứ Poulle và Chính-phủ Bảo-hộ. »

Phủ Thống-sứ có lời cảm ơn Nghị-viện như sau này :

« Xin thay mặt tang-chủ cùng là Chính-phủ Bảo-hộ, thâm-tạ những lời viếng rất trân-trọng trong bức điện của ông nghị-hôm 11 vừa rồi và cậy ngài thuyết-đạt những lời tạ ơn này cùng với liệt quí trong Bắc-kỳ Tư-vấn Nghị-viện »

Hội-đồng trị-sự có thay mặt Nghị-viện kính điếu một vòng hoa sắt đề chữ là :

« *A Monsieur le Résident Supérieur Poulle. La Chambre Consultative du Tonkin* »

Sáng hôm đưa đám thì khắp các hội-viên trong hội-đồng trị-sự và nhiều các ông nghị-viên ở các hạt thân về Hanoi, cùng với ông nghị-trưởng Ng-hữu Thu đi đưa đám từ phủ Thống-sứ tới huyệt tỏ ra rằng : Nghị-viện đến một tấm lòng sầu cảm về cái tang chung của khắp xứ Bắc-kỳ này vậy. »

GỖ LIM CÂY !

Có hơn một trăm cây gỗ lim xanh « Hạ-cương », ước 70 thước cubes, muốn bán.

» *Hỏi tại bản-quán.*

Rạp chớp bóng Cinéma Palace Hanoi. Bản-quán nghe tin hội « Indochine film » tối thứ tư 12 novembre đem chiếu tại rạp chớp CINÉMA PALACE phim ảnh chụp ban ngày và đêm hôm 11 novembre về các cuộc vui « hội Kỳ-niệm Đình-chiến ».

Vậy chụp hôm trước, tối hôm sau đã đưa phô-chương để công-cháng xem trước, cách nhau xa có 20 giờ đồng-hồ !

Bản-quán có nhời khen và mừng cho hội « Indochine film » về sự nhanh-khéo ít có !

Phim ảnh Hội kỷ-niệm Đình-chiến này chiếu trong bốn hôm ở tại rạp CINÉMA PALACE, từ tối thứ tư 12 novembre đến tối thứ bảy 15 novembre 1924

NHÀ CHỚP BÓNG PALACE
HANOI
CHƯƠNG-TRÌNH
Từ thứ tư 12 đến ngày thứ bảy 15 Novembre 1924
TẤN
LE LYS ROUGE
Hài-kịch chia làm 5 đoạn
Trích theo bộ tiểu-thuyết kiệt-tác của *Anatole FRANCE* tiên-sinh,
Do L. AUBERT diễn.

Tòa án Trừng trị. Chiều hôm qua, tòa án Trừng trị xử những việc sau này :

Hà-hà-hung. — Đặng-Phách tức Quản bán hàng nước bị thua không rõ vì cớ gì cầm dao đuổi xe đâm một người tên là Phạm-văn Hĩ một nhát rồi chạy trốn. Bên bị kiện có trát đòi nhưng không thấy đến tòa. Tòa hỏi bên nguyên và các ông cớ rồi kết án phạt vắng mặt 50 quan.

Lính cảnh-sát ăn liền để cho tên can-phạm trốn. — Chiều hôm 28 tháng 9 tây có một người ở đường Huế kiện Ng-thị-Hảo ăn cắp tiền. Sở Cảm hàng Trống có bắt giam để hôm sau xét. Sau Tương-v-Hòa là đội cảnh-sát và Ng-danh-Dậu là lính cảnh gác đêm hôm ấy thông đồng với nhau ăn 30 đồng mục đút cho thị lấy rồi cho trèo tường trốn. Hỏi thì Tương văn-Hòa và Ng-danh-Dậu chối không nhận $ gì, song tòa xét có đủ chứng có nên phạt mỗi tên hai tháng tù.

Ăn cắp tre của sở Lục-lộ. Dương-văn-Tuất lý trưởng làng Vinh-tuy (Hà-đông) phải phạt 100 quan về việc ăn cắp tre của sở Lục-lộ Dương-đình-Ý là cựu lý-trưởng làng ấy cũng can về việc ấy thì được tha, vì xét không đủ chứng cớ.

Việc dạy thể dục ở các trường — Các hàng binh sĩ có tên sau này được cử ra dạy thể-dục ở các trường Bắc-kỳ.

1° Tại Hanoi

Người Tây : MM. Costa, Périnetti, Préciozi là cai ở 9e Colonial.

Người Nam MM. Bảo-văn-Chương là đội, Lưu-Tam, Phạm-văn-Vân, Trần-văn-Lương Ng-v-Mười là cai, Ng-văn-Thâu là linh.

2° Tại Hải-phòng

Người Tây : MM. Cousteamps. Caillot là cai Audit, Popo là linh.

Người Nam : M. Bùi-văn-Hán là cai.

3° Tại Bắc-ninh

Người Nam : MM. Ngô-Đắc, Mai-văn-Nghị là đội, Lê-Giao là cai, Đặng-văn-Hoang, Triệu-văn-Paúc là linh.

4° Tại Đáp-cầu

Người Tây : MM. Boschook đội ở 1er étranger, Lieutard, Leniner, Ihsan là linh ở 1er étranger

5° Tại Nam-định

Người Tây : M. Colombani đội ở 4e Tonkinois.

Người Nam : MMU Đặng-đình-Mé, Nguyễn-Ky, Nguyễn-Cô là đội, Ng-văn-Tai, Hoàng-văn-Hi, Võ Lai là cai, Ng-văn-Đang, Lê-văn-Kính là linh.

6° Tại Yên-bày

Người Tây : M, Herr linh ở 1er étranger.

Người Nam : MM. Lê-văn-Vu là cai, Hà-quang-Than là linh.

7° Tại Phủ-lạng thương

Người Nam : MM. Hoàng-đình-Tam là đội, Ng-v Ong, Ng-thúc-Giao là linh.

8° Tại Tuyên-quang

Người Tây : M. Casamatis đội ở 1er étranger.

Người Nam : MM. Trần-nghĩa-Chi là đội, Ng văn-Nghinh là linh.

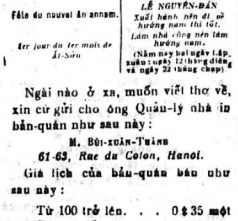
9° Tại Sơn-tây

Người Tây : M. Riou là cai ở 9e colonial.

Người Nam : MM. Trọng-tết-Thục là cai, Ng-v-An là linh.

Đã làm xong lịch năm 1925 ? — Lịch mới năm 1925 hiện nay bản-quán đã làm xong. Có nhiều bức vẽ rất đẹp, rất nhã. Vậy có lời kính-cáo để các nhà đại công-thương trong nước, kịp đến bản-quán mà chọn các kiểu, kẻo chậm ra thì các kiểu vẽ đẹp người ta tranh hết mất.

Sau đây bản-quán xin thử in ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào :

Ngài nào ở xa, muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. Bùi-xuân-Thăng
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này :

Từ 100 trở lên. . .	0 $ 35 một
Từ 11 đến 99 . . .	0 40 »
Từ 1 đến 10 . . .	0 45 »
Tiền cước.	0 20 »

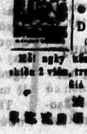
Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn viết thư về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này :

M. Bùi-xuân-Thăng
61-63, Rue du Coton, Hanoi.

Hội chợ Hanoi
Làm thử năm
Sẽ bắt đầu mở từ 30 Novembre đến 14 Décembre 1924.

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Mentéo
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-CAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm
Giá mỗi lọ : 0 $ 90

Xuất nữ thiệt một mạng người. — Chuyến xe lửa thứ nhì ở Hanoi xuống Nam-định trưa hôm chủ nhật 9 novembre, khi đỗ ở ga Thường-tín có một người đàn bà nhảy xuống ga đi điều tiện thế nào khi xe chạy không biết, mới vội vàng chạy theo níu lấy cái tay vịn ở đầu toa để nhảy lên, nhưng vì sức yếu lại không biết nhảy nên tuột tay bắn ngay người vào giữa khe hai đầu toa nối. Cũng là may tức bấy giờ những người đứng bóng mát ở đầu toa thấy vậy lập tức cùng nhau xúm lại kéo ngay lên được chứ chậm một tý thì khó lòng mà khỏi thịt nát xương tan.

Ấy nhiều người khờ dại tưởng rằng các bực toa tiền với mặt đất như thế thì nhảy lên bước xuống còn có ngại gì, nên khi tiễn nhau quá vui câu chuyện mà đến nỗi ở sát mặt sát mày, với vàng cất việc mà đến nỗi tiệt mạng mất chân, rồi lại đổ cho ma đưa quỉ rắt, chớ có ngờ đâu vẫn khư khư mình nhảy lên không những tuột chân sẩy tay thì tai nạn không sao cứu được, mà đã mình có nắm vững cũng ăn rắn thì nào lường gió thổi vào sức xe đưa đi cũng phải hết hồn hết vía.

Vậy nên ta chẳng thấy nhan nhản những giấy yết thị ở cửa phát vé rằng : « trước khi mười phút xe chạy tại không phát vé » và những vé ra cửa cũng cấm không được bước lên toa làm gì.

Một ngày đông một gang nước, nếu ta không cẩn thận nhỡ vô ý xảy chân một tí thì hối cũng không kịp nữa rồi.

Cái án-mạng ở hàng Quạt. — Tên Trần-đình-Thủy là đứa đâm chết tên Ng-hữu-Thìn tự đến thú nhận là có giết người rồi mà phải giam tại sở Mật-thám để xét hỏi. Sở Mật-thám có cho đòi đến hơn mười người ở gần chỗ thảm-kịch và những người tên Thủy cung khai ra, nhưng phần nhiều cứ chối bai bải, ai cũng là không biết gì hết. Tên Thủy thì khai rằng nó đâm tên Thìn là để phòng vệ thân nó, vì tên Thìn có ý đem dao đến đâm nó, nó giằng được dao ra đâm lại đã thôi. Con dao nó vứt ở hàng Quạt thì hình như con dao của các hàng cao-lâu, hiện ở Mật-thám còn xét xem có phải chính con dao ấy là dao nó dùng để đâm tên Thìn không.

Đã có phải là giết người để tự thân như lời tên Thủy cung nữa thì việc này cũng phải đem xét tại Tòa-án Đại-hình.

Một việc thầu tại phủ Thống-sứ. — Sáng hôm nay hồi 9 giờ tại tòa ba phủ Thống-sứ có mở việc đấu giá thầu các đồ giấy bút và các đồ dùng trong các tòa các sở thuộc về sở Dự toán Bắc-kỳ chịu tiêu. Nhà Viễn-đông ấn-quán bỏ giấy 109.5904 l,80 được tạm thầu.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHÒNG

Cuộc đua ngựa. — Cuộc đua ngựa thứ nhất của thành phố trong mùa năm nay định vào 16 novembre hồi 14 giờ 30.

BẮC-NINH

Hội Đình-chiến. — Năm nay hội Đình-chiến mở nhiều trò nhất, từ tối hôm mồng 10 cho đến đêm hôm 11 người đi lại từ Bắc-ninh cho đến Đáp-cầu đông nghìn người, nào là xe tay xe ngựa, nào là ô-tô mô-tô, các công sở và các nhà tư gia đều cắm cờ treo đèn, ở trước đình quan chánh làm một cái cổng khải hoàn to lắm, tối đến trông những cờ treo đèn thấp chẳng khác gì như một cái động tiên vậy. Trước đình quan tỉnh nào cờ người hò hét, nào tổng hải ơn xóm, mẹ nào con nấy bồng bế dắt dìu nhau đi xem hội đông lắm.

HÀ-GIANG

Ốm thật hay ốm giả ? — Đó là một câu chuyện rất bí đi mà rất buồn cười mới xảy ra ở đây trong mấy hôm nay. Số là một thầy ký nọ nói là trong mình khó ở, nên nghỉ nhà để dưỡng bệnh. Có thông kia nhân chồng đi làm khỏi, cất lên ngay sang nhà thầy ký nói là thăm bệnh. Không ngờ có người xét biết cái bệnh của thầy kia với ý tứ thâm của cô ấy, liền đi báo ông thông biết !

Thầy thông được tin, phát nóng tức khắc về nhà thầy ký nọ đập của thình-thình... Đập cửa đã đời đến 10 phút đồng-hồ mới thấy cửa mở, tá ra cô thông đã lẻn thoát lối cửa hậu về nhà rồi.

Thầy thông tức thì về ngay nhà đánh cho cô thông một trận đào để, khiến cho hàng xóm phải một bữa điếc tai.

T. D. lai cảo

PHỦ-LÝ

Hội Đình-chiến. — Hội Đình-chiến năm nay cũng vui như mọi năm.

Tối hôm 10 novembre thì có rước đèn hồ 7 giờ tối, đến 8 giờ thì có đốt cây bông và thả lu-lông.

Sáng hôm 11 thì hồi 8 giờ có điểm binh, 9 giờ thì quan Công-sứ có tiếp khách ở tòa sứ.

3 giờ chiều thì có : đấu vật, đấu gậy, chạy thi, đập nồi, thả vịt và bơi chải ở sông Châu-giang.

Đến tối thì các phố có thắp đèn trông rất vui vẻ.

Hỉ-tín. — Có tin mừng đến 24 tháng mười tại ông Nguyễn-văn-Trác, phán-sự tòa sứ Hà-nam thừa mệnh nghiêm-đường làm lễ thành-hôn cho trưởng-nam là cậu Ng-văn-Hồ đẹp duyên với cô Trần-thị-Mệnh, lệnh-ái bà Cửu Xuân và là lệnh-muội ông Trần-thế-Thái, Hồn-lâm viện đãi-chiếu xã Vụ-bản huyện Bình-lục Hà-nam.

Bản quán có lời mừng ông Nguyễn-văn-Trác cùng tân-lang và tân-giai-nhân.

Án mạng. — Đêm hôm mồng 8 rạng ngày mồng 9 novembre có năm sáu đứa đem ái đến gặt trộm lúa ở đồng làng Ninh-thái. Khi tuần làng đến đuổi thì bị chúng đánh chết một người tuần tên là Nghiêm-v-Cai 21 tuổi. Người bất hạnh đó bị chúng đánh phải thái-dương nên chết ngay lập tức. Sáng hôm sau viên thầy thuốc ở nhà tương Phả-lý đã thân hành đến khám nghiệm tử thi thì thấy xương thái dương dập ra một cục đã gần ngoài hết một tấc. Ngay bây giờ tuần các nơi đổ đến đánh hết được một tên cướp và nhà được hai cái thừng, một cái hai và một cái đòn cân. Khi hương-hội hỏi cung thì nó khai tên là Phạm-văn-Điền, quán xã Thanh-liêm. Sáng hôm sau lên huyện thì tên cướp lại khai tên là Lại-phú-Giáo. Hiện nay đã tống giam tên ấy để xét hỏi.

CHỢ-CHU

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn kính cáo cùng các cụ, các quan, các ông, các bà biết cho : pau-quán, thân-phụ, nhạc-phụ và tổ-phụ chúng tôi là :

M. LƯƠNG-TAM-KỲ

Phó ng phủ sứ chợ Chu Thái-nguyên

Hưởng thọ 76 tuổi, tạ thế ngày 12, hồi 3 giờ sáng (8 novembre 1924).

Định đến 8 giờ sáng ngày 11 tháng một thì cùng tháng tháng chạp tây 1924, linh cụu sẽ rước đến an táng tại địa-phận làng Trang-khán, châu Định-hóa, tỉnh Thái-nguyên.

Vị-vong-nhân : Lê-thị-Ba,

Cô-tứ :	Lương-cẩm-Sâm, Lương-cẩm-Quay, Lương-cẩm-Hồ, Lương-mục-Sáng, Lương-trung-Bảo, Lương trung-Quang Lương-trung-Hàng, Lương-trung-Phấn, Lương-trung-Lai, Lương-tòng-Dương, Lương-thị-Trương
Cô nữ :	Lương-thị-Dương Lương-thị-Quý Lương-thị-Tỷ Lương-thị-Tuyết
Tế-tử :	Ngô-tử-Lân Lý-kim-Sinh Hà-gia-Bảo Tô-Đức-Tài

Đồng gia-quyến kính cáo
Lời kính cáo này thay từ đạo-phó

VIỆC KINH-ĐÔ

Nàng đi đêm có ngày gặp ma ! — Hôm 29 octobre mới rồi vào hồi 2 giờ đêm, ở trước cửa một nhà gà bạc kia có xảy ra một tấn náo kịch làm ồn cả một xóm ; số là sau khi chọc « đánh me » đã tan bòng, người « cái » đi ra về, vừa mới ra khỏi cửa nhà gà bạc, trong khi dạ thâm canh tĩnh bỗng xảy ra một việc không ngờ là gặp phải một đứa con-đỏ ở trong bọn cây nhảy xổ ra hớp hồng, toan việc cướp giật cả tài bạo, tiếng kêu của la om xóm, các con bạc và người trong nhà đổ ra, may buổi cũng còn đỏ chưa đến nỗi « nơa », đứa gian nhân thấy đông người vội vàng tẩu thoát chưa giật được gì cả. Hà ba hồn chín vía ! nàng đi đêm cũng có ngày gặp ma !

Người « cái » hết ma ba này là một người đàn bà kể cũng là vẻ vang đảm giả trong phố phường đấy, chỉ sinh nhai về nghề cờ bạc, mà ăn trắng mặc trơn, lên xe xuống ngựa của cao nhà rộng. bạc vạn liền nghìn, thực là một cự phách trong đám làng chơi ! mà lại là một bậc anh-thư rong cái bọn tối tăm nữ lưu nhân-tặt ở xóm Đông-ba, Gia-hội !

Nghe đâu phu-nhân cũng thọc vè về-nghệ lắm, trong khi bất ý chẳng ngờ, bỗng bị đứa hung-thể phạm đến thân-thể, phu-nhân xổ đến ngón võ Tàu ra ngay, đã nhàu trong mấy phút đồng-hồ, thì phu-nhân ấn thắng mà còn đỏ bai, cũng nhờ nhảy cao đá lẹ, nên phu-nhân mới thoát được nơi miệng hùm nọc rắn ; tiền bạc thì không mất gì, song chỉ tiếc một điều là cái thân nghìn vàng đã bị một tí đầu trần trần khỉ nó rầy xé trong một lúc ! Đau đớn thay ! !

C. D.

VIỆC TRUNG-KỲ

THANH HÓA

Quyên giúp miền bị lụt trong Trung-kỳ. - Vừa đây, quan Tổng-đốc Thanh-hóa nhận thấy các miền Trung-kỳ bị lụt thiệt hại vô cùng, thì ngài liền điện về tòa Khâm-sứ và trong Bộ xin phép lập sổ quyên để quyên trong tỉnh hạt, quan dân thấy quan Tổng-đốc khởi xướng ra một việc nghĩa như thế thì ai nấy đều hoan-nghênh. Nên khi được phép trong Bộ và tòa Khâm cho phép, thì ngài liền gửi các sổ quyên đi các phủ huyện, trong có vài ngày mà phủ Hoằng-hóa đã được ngay lên được 1.400 $ và phủ Đông-sơn cũng được lên 1.400 $ nên hai số tiền ấy đã gửi ngay vào để cứu giúp các miền bị nạn ấy, rồi sau đây các lục tục gửi dần vào, được bao nhiêu gửi ngay bấy nhiêu. Cứ theo như tờ báo thì số tiền quyên đã được hơn một vạn rồi, song chưa thu kịp. Xem cái tinh thần quan dân hoan nghênh việc nghĩa mà quan Tổng-đốc đã đề xướng lên thì người ta đoán chắc rằng có lẽ tỉnh này quyên được đến hàng vạn. Nếu được như vậy thì thật là quí hóa quá.

Bà lớn Tổng đốc lại khởi xướng ra việc giặp quần áo nữa.

Mới vài ba hôm nay mà các bà đã bứa được gần trăm quần áo mới may, có lẽ trong một vài hôm nữa sẽ gửi được một chuyến, còn quần áo cũ ở đây khó kiếm, vì họ kiếng cái nơi thường cần họ không muốn đem cho ai, nên ai bằng lòng cho thì cho toàn quần áo mới.

Ước ao rằng ai cũng trông lấy cái gương qui-báu của quan Tổng-đốc và phu nhân mà noi theo, đem liền và quần áo mà giặp cho người đồng bào mình đương phải cơn khốn khổ nói không sao xiết được ; các ngài giặp được một nào bằng một đồng bạc lác khác và một cái quần một mảnh áo, tai bằng sức nhiều sức vóc lác khác, các ngài nên giúp ngay, chứ đừng để sau này mới giúp, vì hiện nay cơm không có mà ăn, áo không có mà mặc ; các ngài giặp cho những lác này, tai thiệt là non bắc mấy mươi cái cầu cũng là đức mấy mươi quả chuông không bằng. Vậy thì các nhà từ-thiện ta ơi, còn để đến lác nào mới làm phúc ?

ĐỒNG-HỚI

Vũ-lộ hoàng-ân. — Ta được tin mừng rằng bà Đinh-thị-Thanh là phu-nhân quan chánh ký-sự Lallemant vừa được ân thưởng Kim-bội. Các nhà quen sướt ông bà ai được tin đó cũng lấy làm mừng lắm.

Vậy xin có lời mừng bà Lallemant đã được cái đặc ân đó rất là xứng đáng.

QUẢNG-TRỊ

Trận lụt mới rồi. — Trận lụt trong quảng bà tháng 9 ta đổi với bản-hạt sự thiệt hại kể cũng khá to. Nước sông lên cao quá, nhiều nhà bị đổ, đó nốc lắm chiếc bị chìm, tính nhẩm nhơn dân cũng có bị thiệt hại nhiều.

Hiện nay các phủ, huyện đương điều tra coi xem biết đích là bao nhiêu người bị bỏ mạng về cái trận thủy-tai này.

TOURANE

Mấy tin buồn về trận bão mới rồi. — Ở đây nhiều người có thân thích hoặc bạn-bè trú ngụ tại hạt Phú-yên, từ khi nghe nói bão lụt đã đổ, ai nấy đều lấy làm lo sợ đợi trông, đến nay đường sá gần thông mới có tin rằng hôm ấy tại sở Thương-chính Lệ uyên có chết mất hai thầy thông và một thầy đội mạch lộ.

(Xem trang thứ ba, cột thứ năm)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mê-sec,
15 chân-kính
Mặt đá kim
có chất đạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá..... 11$50
BÁN TẠI HIỆU :
A PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Ber, — HANOI
2009

Sở Máy-kêm ở Quảng-yên cần những thợ làm các ống hơi (chauffeurs pour gazogènes).
Hỏi ở đấy.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người có tuổi, đương khi huyết không lưu-thông được mạnh, hay sinh ra chứng nhức đầu, chóng mặt, lòa mắt. Muốn khỏi những chứng ấy thì không gì bằng thuốc
Gouttes de Virginie
chỉ nhỏ giọt chốc đỡ khỏi bệnh.
Giá bán : 1$20 một lọ

THUỐC MYSOL
Là thuốc chuyên trị bệnh lậu mới mắc hay đã kinh niên

Các thứ thuốc Santal không phải thứ nào dùng cũng được giống nhau đâu, vì tùy cái cách cất khéo hay vụng, mới có thể trong lắm hay trong vừa. Vậy người đau cần phải kén lấy thứ thuốc nhiều chất tốt, không có những chất vô ích và những chất hại.

Chỉ có thuốc MYSOL là có 100/100 thuốc santal nguyên chất mà thôi. Vậy trong các thứ thuốc santal chỉ có thuốc MYSOL bao giờ cũng được công-hiệu chắc chắn mà thôi.

Bệnh lậu mới mắc phải, thì thuốc Mysol trị bệnh chóng lắm.

Bệnh lậu kinh-niên, có thuốc trong khắc chữa không khỏi, thì dùng thuốc Mysol cũng bớt trông thấy. Thuốc Mysol lại được một điều không làm đau thân, đau dạ dày. Chỉ có thuốc Mysol là có tính ấy.

Đau bệnh kinh-niên, thì phải dùng một thứ thuốc tuyệt tiệt, trừ bệnh đến tận gốc rễ.

Thuốc thụt PARAT
Dùng rất tốt, Bản-hiệu không có thể đăng hàng nghìn bức thư cảm ơn, và khen ngợi của bản-hiệu để tiếp được, song trong quyển sách con gái vào với lọ thuốc bản-hiệu có trích mấy bức thư. Xem bức thư ấy, thì rõ cái giá trị của hai thứ thuốc ấy, mà hai thứ thuốc ấy lại rẻ, vì

Thuốc MYSOL giá có 1 p. 25 và thuốc thụt PARAT giá có 1 p. 10

Mua mua ngay ở hiệu bào chế SAASSAGNE 59, rue Paul-Bert Hanoi Đỡ chậm một ngày thì bệnh lại khó chữa thêm.

Cứ như tin ấy thì hai thầy thông là : M. Phan Kỳ ở Tourane đổi vào thay cho M. Tâm-Muôn về nghỉ. M. Phan Kỳ có vợ, 3 con và 2 đầy tớ. M. Tâm-Muôn cũng có vợ ; nhân mua gỗ nên ở lại chưa về Nam-kỳ. Lại hai vợ chồng thầy đội Mạch-lô và một người vợ lính Mạch-lô. Nghe đâu vì các nhà ở ngoài bị nước ngập nên mới dọn vô trong sở Thương-chánh cho được vững vàng chắc chắn, nhưng bất đồ bão to quá, đánh sập cả nhà, cho nên bị hại. Còn quan chủ Thương-chánh thì hôm ấy cùng với một người lính Mạch-lô cỡi xe ngựa xuống tỉnh, tuy mắc gió bão vất vả cực khổ trăm đường, nhưng may được bình-an vô sự. Còn như những người xuýt chết hụt, mà bị mất sạch cả gia tài thì nhiều lắm.

Số dân cả toàn hạt Phú-yên có lẽ đến gần hai ngàn người bị nạn ; có làng trôi mất hẳn ; có chỗ nước chảy phá toang ra hóa thành cửa biển.

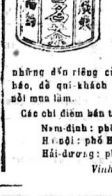
Hai cái quả phúc rất to. M. Graveille, chủ nhiệm nhà Ngân-hàng Đông-pháp, là một vị quí quan rất sẵn lòng từ-thiện nhân-đức đối với người Nam ta, ở đây ít ai là không nghe tiếng ; từ hôm có xảy ra trận bão lụt vừa rồi, khi mới biết tin hư hại trong một tỉnh Quảng-nam, thì ông liền lạc quyên 2000 đồng để cứu giúp cho dân bị nạn. Kịp đến khi biết rõ các tin hư hại ghê gớm ở mấy tỉnh miền nam xứ Trung-kỳ, ông bèn với vã đem tấc lòng tình trạng sầu thảm ấy điện tra về cho tổng-cục ở bên Pháp biết thì ông lại được phép trích ra một số tiền 2000 đồng nữa để lạc quyên vào sự chẩn cứu.

M. Hàn-đình Phương, mại bản (compradore) nhà Ngân-hàng Đông-pháp, là một người khinh tài trọng nghĩa xưa nay, cũng biển động tình với chủ ông mà lạc quyên cho dân bị nạn 500 đồng.

Hai ông làm đã đủ làm trọn được hai cái quả phúc rất to, ai là người Việt Nam cũng đều cảm tạ hai ông vô cùng vô tận.

Cái gương quí báu của hai ông thật đáng để cho người đồng-bào đồng quận của con nhà Hồng-lạc soi chung.

TRÀ VINH-MẬU

Bản-hiệu khai-trương ở *Quảng-đông* bên *Tàu*, đã mấy mươi năm nay, có mở sưởng chế-tạo ở *Vĩ-đà xơn*, chọn các thứ trà đầu-xuân thượng-hảo hạng tại trên ngọn núi cao như thiết-quan-âm, ô-long và thủy tiên, vân vân, dùng cách hóa-học điều chế, xa gần ai cũng biết tiếng.

Mới đây lại phát-minh một thứ trà liên-tâm nhất-canh, gọi là « SONG HỈ CHÍNH THÁI DANH-TRÀ » cũng được nhiều quí khách hoan nghênh. Nay xin đem những đến riêng của trà VINH-MẬU đăng báo, để quí-khách thưởng trà không đến nỗi mua lầm.

Các chi điểm bán trà VINH-MẬU :
Nam-định : phố Khách, số 144.
Hà-nội : phố Hàng-ngang, số 25.
Hải-dương : phố Khách, số 14.

Vinh-Mậu trà hiệu cẩn bạch

Thư sữa tốt thượng hạng

Thứ sữa đặc hiệu Confé của nhà lấy sữa có tiếng thứ nhất ở Hòa-Lan, là một thứ sữa những người yếu, trẻ con cùng tất cả mọi người, ưa thứ sữa đặc có chất nguyên, dùng rất tốt.

Ai có tính khó đến đâu, dùng thứ sữa này cũng phải vừa lòng.

Bán buôn tại :
COMPTOIRS COLONIAUX CHIRIS
Haiphong. 2280

Nhà Ban-đồ « TAM-TAM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm, mở cũng có bán từ tám giờ sáng.

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU BÁO-CHẾ MONTES
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghip.

Mắc bệnh ghip, thường sốt ho, nhức đầu, đau ở khắp xương.

Muốn trị bệnh ghip, chỉ có một thứ thuốc, là :
Cachets du Docteur Rascol
● 0$60 một ống sáu cachets

THUẬN-THÀNH
Bottier – Chapelier
7, Rue des Caisses, Hanoi
Kính trình quí-khách,
Bản-hiệu mới sang nhiều mẫu đẹp, giá cực-rẻ Wood-Milne, đầy giầy (lacet) bán buôn giá hạ, xin mời các ngài chiếu cố
NGUYỄN-TIẾN-HÀM kính mời

Giá giầy ở ca-ta-lô số 6 của bản-hiệu, nay xin tính hạ giá ở tarif n° 7 hạ nhiều

CÁC ÔNG NÊN ĐẾN NGAY HIỆU :
NAM-THỊNH
6, Rue des Cantonnais, 6
HANOI
Hàng rất mới sang — Cái mới rất khéo
Các ông sẽ có quần áo đẹp, tốt, mà giá lại rẻ.
Mau mau kẻo hết hàng tốt.
2026

Rượu hiệu DUBONNET
Rượu bổ và dưỡng lập sức lực lại

Trong gia tộc giờ uống rượu
DUBONNET
thì trước giờ ăn cơm một Khắc đồng hồ

Agents généraux en Indochine : CHARRIÈRE, BUFOURNOL, GARRIGUENC & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

SÁN-NHIÊN-ĐÀI
HỘI SÁN NHIÊN-ĐÀI HỌP ĐẠI-HỘI ĐỒNG BẤT-THƯỜNG

Đúng 1 giờ trưa hôm chủ-nhật 23 Novembre 1924, mời các ông các bà hội-viên hội Sán-nhiên-đài đến họp đại hội-đồng bất-thường, tại nhà hội ở ngõ Mê-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi.

Kính mời
Hội đồng trị sự.

Tối thứ sáu 14 Novembre 1924
Diễn hai tích :
Tích thứ nhất :
HƯƠNG CẦU TÁI HỢP
tích thứ hai :
BẢO-NGỌC-LẦM SỰ ĐỆ ĐỒNG KHOA

Tối thứ bảy 15 Novembre 1924
KẾT PHỤNG GIAO CẦM

Ai tưởng nữ phấn nam trang,
Vẻ người xuất chúng khúc đàn tri-âm.
Thực là tài-tử giai-nhân,
Châu-Trần nào có Châu-Trần nào hơn.

ĐÃ CÓ
CHUYỆN GIẢI TRÍ
THỨ HAI
Bán ở khắp các hàng sách
Giá 0$15

PHÒNG KHÁM BỆNH
66, đường Quan-thánh, Hanoi
Sáng nào cũng khám bệnh từ 8 giờ đến 12 giờ — trừ chủ-nhật. Chiều nào cũng khám bệnh từ 2 giờ đến 3 giờ rưỡi — trừ thứ năm và chủ-nhật. 2030

號正泰金
茶名子獅
Thưa các ngài,
Chúng tôi mở ra tại Haiphong, Hà-nội, hai cửa hàng đều được các ông bà có lòng quý hóa chiếu cố cho nhiều, lấy làm đa tạ lắm. Nay bản chế nhân lựa lòng quý-óa của các chư ông bà mà hết lòng nghiên cứu về các thứ chè lại thật là hơn cả các hiệu khác, không giám nói lấy hay, xin mua về thử so sánh thì đã rõ là các hiệu khác còn kém xa. Những tên chè của bản hiệu như sau này : Kim-thái, Lâm-mậu, Công-thái, Như-ý, Tam-hỷ Ngũ phúc, Tam-nguyên, Thiên thái Minh-thái, Kim-mận.
KIM-THÁI
HAIPHONG: Số nhà 148, Phố Khách, Téléphone 272.
HANOI : Số nhà 3, Phố hàng Ngang, Téléphone 480.
2101

Rượu bổ-đào
TONIQUE TONKINOIS
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo bình tự-nhiên ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc về những hình lạ, làm trò cười cho trẻ con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được !

Xin xem tiết và so-sánh cho kỹ kẻo lầm.

Ngày mùng 7 tháng năm, nhãn-hiệu Khải-định thứ ba, của Nhật-các phòng lời chân phê rằng :
Chiếu nay đơi được phòng của MONTES gai ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã tăng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho gai đem phòng chế-ông để tỏ thành gia.
● *Khâm thử.*

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải kể những hình kỳ-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI
Xin xem tiếp ở trang thứ tư tờ báo này.

THÚY-HƯ

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Ba người cơm no rượu say, cùng nhau đi nghỉ. Đến hôm canh ba, *Ngô-dung* trở dậy rửa mặt, ăn cơm lót dạ, rồi giắt ít tiền lộ-phí, thay đổi giầy cỏ ra đi.

Triều-cối và *Lưu-đường* tiễn ra đến cửa ngoài. *Ngô-dung* thẳng đường đi đến *Thạch-kê thôn*, buổi trưa hôm ấy tới nơi. Nguyên ông ta vẫn nhớ lối, cho nên không phải hỏi thăm ai cả.

Khi đến trước nhà *Nguyễn-tiểu nhị*, trông thấy trên cái cọc gỗ khẻ có buộc mấy chiếc thuyền đánh cá, và ngoài hàng rào đang chăng phơi cái lưới rách. Chỗ ấy tựa núi kề nước, cả thảy độ hơn mười gian nhà tranh.

Ngô-dung cất tiếng gọi to lên một câu rằng :

— *Nhị-lang* có nhà không ?

Bỗng thấy *Nguyễn-tiểu-nhị* ở cạy ra, đầu đội cái khăn rách, mình mặc bộ áo cũ, hai chân giầm đất. *Nguyễn-tiểu-nhị* trông thấy *Ngô-dung*, vội-vàng cúi chào mà rằng :

— Kìa *Ngô* tiên-sinh ! Đã lâu nay không được gặp, chẳng hay hôm nay nhờ cơn gió nào mà khéo đưa tiên-sinh tới đây thế !

Ngô-dung đáp rằng :

— Tôi có chút việc muốn đến đây để phiền đại-huynh.

Nguyễn-tiểu-nhị nói :

— Có việc chi ? Dám xin tiên-sinh cứ nói.

Ngô dung nói :

— Tôi từ khi cùng đại-huynh tương-biệt, thấm thoắt đã đầy mấy năm trời, bây giờ tôi đến ngỏ dạy học ở nhà một ông đại phú-hộ. Ông ta sắp đặt tiệc, có cần dùng hơn chục con cá chép lớn, mỗi con nặng độ 14 hoặc 15 cân. Vì thế tôi phải đến đây để nhờ đại-huynh mua giúp cho.

Nguyễn-tiểu-nhị cười mà bảo rằng :

— Tiên-sinh hãy cùng tôi uống mấy chén rượu chơi, rồi sau ta sẽ nói chuyện.

Ngô-dung nói :

— Tôi đến đây cũng chỉ cốt muốn được uống rượu cùng đại huynh cho vui.

Nguyễn-tiểu-nhị nói :

— Cách bờ bên kia có mấy nơi tửu-điếm, ấu là ta chèo thuyền sang đấy uống rượu chơi !

Ngô-dung nói :

— Nếu vậy thì hay lắm ! Tôi còn muốn nói chuyện cùng *Ngũ lang* nữa, chẳng hiết *Ngũ-lang* có nhà hay không ?

Nguyễn-tiểu nhị nói :

— Chàng ta càng đi tìm hắn một thề !

Nguyễn-tiểu-nhị từ khắc cởi một chiếc thuyền ở cạnh cầu, đỡ *Ngô-dung* xuống, rồi cầm mái chèo bơi sang phía bờ bên kia. Thuyền đang đàng đỉnh đi thì bỗng thấy *Nguyễn-tiểu-nhị* giơ tay lên vẫy, rồi gọi mà bảo rằng :

— *Thất-lang* ơi ! Có gặp *Ngũ-lang* đâu không ?

Ngô-dung ngẩng nhìn thì thấy trong bụi cỏ lau có một chiếc thuyền bơi ra. *Nguyễn-tiểu-thất* đầu đội nón lá, mình mặc áo vải con cờ, tay đang chèo thuyền. Vừa chèo lại vừa hỏi rằng :

— *Nhị-lang* ơi ! Định tìm *Ngũ-lang* làm chi thế ?

Ngô-dung liền nói :

— *Thất-lang* ơi ! Tôi muốn tìm các ông để cùng nói chuyện.

Nguyễn-tiểu-thất nói :

— Xin tiên-sinh tha lỗi cho ! Đã bao lâu nay bây giờ mới lại được gặp tiên-sinh !

Ngô-dung nói :

— Đại-huynh cũng càng *Nhị-lang* và tôi đi uống rượu chơi.

Nguyễn-tiểu-thất nói :

— Tôi muốn ngồi hầu chuyện tiên-sinh lắm, mà sao bấy lâu chẳng được gặp đấy !

Hai chiếc thuyền cùng chở theo nhau. Đi đến một chỗ gò cao kia, chỗ ấy có độ bảy tám gian nhà tranh. *Nguyễn-tiểu-nhị* với-vàng gọi lão-bà mà hỏi rằng :

— *Ngũ-lang* có nhà không ?

Lão bà đáp rằng :

— Không thể nói được ! Bây giờ cả không chịu kiếm, cả ngày chỉ liều-lỉnh cờ bạc, có đồng nào hết đồng ấy. Vừa rồi lại lấy cánh thoa của tôi, đem đi đánh bạc đấy.

Nguyễn tiểu nhị mỉm cười một tiếng rồi quay thuyền đi. *Nguyễn-tiểu thất* ngồi ở thuyền sau nói với *Nguyễn-tiểu-nhị* rằng :

— Không biết độ này làm sao cờ bạc đen quá. Chẳng những một mình *Ngũ-lang* thua mà thôi, tôi đây cũng trắn như con rộng.

Ngô-dung nghĩ thầm : Nếu vậy thì anh em nhà này tất phải trúng kế ta ! Hai chiếc thuyền đang đi, bỗng trông thấy ở trên cầu độc-mộc có người xách hai quan tiền, đang bước xuống một chiếc thuyền nhỏ.

Nguyễn-tiểu-nhị hỏi :

— *Ngũ-lang* đã đến kia !

Ngô-dung nghe nhìn thì thấy *Nguyễn-tiểu-ngũ* đầu đội một cái khăn lệch trên mái tóc có cài một đóa thạch-lựu-hoa. Mình mặc bộ áo đã cũ, phanh trần ngực ra, để hở một con báo xanh chàm ở trước ngực. Lại có quấn một cái khăn tay bằng vải sặc-sỡ.

Ngô dung gọi mà hỏi rằng :

— *Ngũ-lang* phát-tài đã chửa !

Nguyễn tiểu-ngũ nói :

— *Ngô* tiên-sinh đấy à ! Sao hai năm nay tôi không được gặp mặt. Tôi đứng ở trên cầu, mong đợi tiên-sinh hoài !

Nguyễn tiểu nhị nói :

— Tôi cùng *Ngô* tiên-sinh đến tận nhà tìm thì lão bà nói là đi đánh bạc vắng, cho nên lại đến tìm đây. Bây giờ chàng ta mời *Ngô* tiên-sinh đi lên tửu-điếm để uống chơi mấy chén rượu.

Nguyễn-tiểu-ngũ với-vàng cởi dây buộc thuyền, tay cầm mái chèo bơi theo hai chiếc thuyền kia. Ba thuyền cùng ghé vào trong đầm hoa sen ở dưới thủ-đình. Chúng buộc thuyền đâu đấy, rồi mời *Ngô* tiên-sinh lên bờ, vào trong tửu-điếm.

Nguyễn-tiểu-nhị nói với *Ngô* tiên-sinh rằng :

— Ba anh em tôi ăn nói thô-tục, xin tiên-sinh chớ lấy làm lạ. Mời tiên sinh ngồi trên cho.

Ngô-dung nói :

— Có đâu tôi dám như thế !

Nguyễn tiểu-thất nói với *Nguyễn-tiểu-nhị* rằng :

— Đại-ca nên ngồi chủ-vị, để mời tiên-sinh ngồi khách-vị, còn hai chúng tôi xin ngồi đây trước.

Ngô-dung nói :

— Cứ như *Thất-lang*, thật là người nhanh-nhẹn !

Bốn người ngồi xong, gọi nhà hàng đem rượu đến. Nhà hàng đem bàn, bày các thứ đĩa chén và đem một vò rượu đến. *Nguyễn-tiểu-thất* hỏi nhà hàng rằng :

— Có cái chi nhắm rượu tốt không ?

Người nhà hàng nói :

— Có thịt bò mới làm, béo lắm !

Nguyễn tiểu-nhị nói :

— Lấy cho 10 cân mà thái miếng bơi to to.

Nguyễn-tiểu ngũ nói với *Ngô-dung* rằng :

Xin tiên-sinh chớ chối chúng tôi là người sỏ-sàng ?

Ngô-dung nói :

— Có đâu dám thế ! Tôi đến đây, quấy quả các ông biết đường nào !

(Còn nữa)

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
9, Rue Trouchet PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

TAM-TÍNH-Y-TÔN
Phố hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

Bản-hiệu chuyên nghề làm thuốc nội ngoại khoa, chế tạo các thứ thuốc đã các bịnh mới, bịnh lâu, bịnh nguy hiểm trọng, số bệnh phức tạp cần chữa cũng được nơi bịnh khỏi tận gốc có tiếng gần người nghèo cũng có thể dùng tiền ăn thuốc cũng cho.

Chữa các bịnh nam nữ này: đau ống mông tinh, gi linh, lậu tinh, hoạt tinh, hoàng tinh không đẻ, đau bụng kinh nguyệt không điều, huyết ít, huyết đen, huyết bế, hoạt tinh, khí hư, bạch đới tinh thấy ra liền miền, sinh ra trăm chứng đau bụng đau đớn sinh sản, ho lao, đàm suyễn, bất túc, phù thũng, phong thấp cả chứng, đi rét, sốt nóng, thổ huyết, khạc huyết, kí huyết, tê li, giá mỗi hộp 1$00, đau mắt mông mộng giá mỗi chai 1$50.

Lời giang mai

Bản hiệu chữa ra bốn chứng tên chế bốn thứ thuốc lậu độc, lậu tinh, lậu huyết, chai lậu, giang mai ba chứng dùng độc bộ cam giang lậu, các bịnh không giống nhau, chứng thời ở trong, chứng thời ở ngoài, vì có ngài mắc bịnh nặng thuốc sau mới để mà người đàn bà lại sinh ra bịnh khí hư, bản-hiệu chế đủ các thứ thuốc chữa các bịnh giang lậu khỏi và không hại gì đến đường sinh dục mà người đàn bà không sinh bịnh khí hư được.

Thuốc lậu giá 1$00 một chai.
Thuốc giang 1$50 một chai.
Thuốc bổ 1$00.
Ống thụt 0$50.

Có bán thuốc chữa thuốc phiện ngủ nên ăn cơm lâu năm nặng cũng khỏi, mỗi tuần giá 1$00, chai con 0$50.

Quí khách ở xa viết thư về xã bịnh bản hiệu gửi thuốc đến ngay gửi cách lĩnh hóa giao ngân

TAM-TÍNH Y-TÔN
Phố hàng Giấy, số 35 — Namdinh.

Ai muốn chữa bệnh lậu cùng các bệnh tiểu-tiện
Nên dùng thuốc:
MYSOL
Làm bằng essence de Santal
Thuốc rất mạnh, mà lại rẻ hơn các thứ
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Gởi bán tại Hà-nội
hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

RƯỢU BẠT-HẢ GET PIPPERMINT GET rượu này uống để mát mẻ và mất khan tiếng.

PILULES
APHRODISIAQUES
du Docteur SIMTHS
Rất nhanh rất công hiệu
Chữa các bệnh sinh-dục khỏi hẳn mà không có chi là nguy-hiểm cả.
Chế tại phòng thuốc PARAT Paris
Có gởi bán tại:
Hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, phố Paul-Bert, Hanoi

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU
(hiệu đầu nai)

Phần nhiều người chết vì bịnh thương hàn và bịnh ho lao, thực hai bịnh ấy đáng sợ đáng sợ, vì làm cho hao mòn nói giống của chúng ta: ấy là bịnh hao mòn vậy. Bịnh ấy người ta thường không để phòng mấy, khi mới phải cũng không lấy gì làm nặng, sau dần dần nó làm cho yếu rác phế-tạng và làm cho gầy hết cả chân huyết đi mất. Nếu khi có bịnh thời khi nào xảy ra thì người khỏe còn có thể chống lại được, chớ người đã bị bịnh hao mòn này chắc là mắc phải.

Vậy thì nên dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai). Dùng thuốc ấy thì da mặt xanh, sức lực lại khỏe mạnh, công việc lại muốn ăn ăn như thường, ăn uống để tiêu, khỏe mạnh lạ lùng.

Chỉ dùng vài lọ *Dragées Rabuteau*, thì chẳng còn sợ gì bịnh hao mòn nữa.

Ở các hàng bào chế to đều có bán.

2046

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết sâu
Trị bệnh mất máu, khí huyết suy yếu, thần-thể mỏi mệt, gầy còm, hay sợ kém huyết sinh ra nóng phổi, làm cho hay ho vật nóng thuốc này rất để, ai có mùi thơm không cần lợm giọng bao giờ!
Bởi thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.
ẤY LÀ:
Thuốc nước bổ huyết
MÁU BỔ 1$40

HỎI NHỮNG KẺ ĐAU XƯƠNG

Những sự đau đớn những lúc quá tim đánh mạnh những lúc thở hổng hộc, những lúc đau lưng, những lúc mặt-mũi sưng nước tiểu-tiện đục cẩu các người là điều tại trong máu có nhiều uận. Còn về phần đàn-bà thì nào kinh-nguyệt không điều, nào huyết-bạch, nào nhức đầu cũng là một có ấy cả. Nếu dùng thuốc

Dépuratif Richelet

rất hiệu trong những chứng ấy chẳng những là làm cho xương cốt rắn, mà đau lưng cũng mất lại khỏi cả các bệnh ngoài da như là hắc-lào, lở và các chứng mọc bệnh Giang-mai phá ra.

Thuốc này có bán ở các hàng lục-tỉnh to

PHÀM,

Thứ chè tốt thời quanh năm uống lúc nào cũng thơm ngon.
Thường lắm hạng chè chỉ vào độ đầu xuân thì uống được, ít lâu thì nhạt nhẽo. Đấy là hạng chè giá lá cho nên gìn giữ đến thế nào cũng không tránh khỏi được sự biến động.

NHƯ,

Mua được hạng chè chính hiệu NINH-THÁI thời quanh năm lúc nào uống ngon thơm. Vậy quí-khách muốn tránh sự biến động ấy xin chực tiếp quá bộ chiếu cố cho bản-hiệu tại Hanoi, Haiphong và Nam-định.

NINH-THÁI HIỆU
số 10, phố hàng Ngang Hanoi
số 113, phố Khach Haiphong
số 78, phố hàng Trống Nam-định

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Có bán thứ thuốc:
ELIXIR ANTICHOLÉRIQUE
Thuốc này có trị cả những bệnh: đau dạ dày, đi tả, đau ruột, đi tháo dạ.
CÁCH DÙNG: *Cứ trong 24 giờ uống một lần; mỗi lần uống ba hoặc bốn thìa lớn pha với một ít nước lã; trẻ con thì uống ba hoặc bốn thìa cà-phê.*
Giá bán: 0$60 một lọ

Bệnh huyết suy đàn-bà thường mắc phải nhiều lắm. Ấy cũng bởi bệnh huyết suy mà sinh ra biết bao chứng nầy tật khác làm cho đàn bà con gái cực khổ cả đời.
Vì vậy ít lâu đàn-bà con gái lại phải dùng thuốc làm cho khí huyết được chóng sạch luôn luôn, và bổ dưỡng lấy sức khỏe của mình.
Trong các vị thuốc tiết tả hiện nghiệm về bệnh ấy, thì không gì hơn thuốc Pilules-Pink, cách dùng chỉ hợp với nữ chất đó là rằm.
Thuốc Pilules-Pink có những công hiệu làm có, như là sinh huyết và bổ cân. Vị thuốc ấy, đã khỏe mạnh-hiệu quả, mà lại phù trì bồi bổ các cơ khỏe yếu đuối, làm cho vận-động luôn.
Thuốc Pilules-Pink thường dùng để chữa bệnh huyết suy, bệnh xanh-bủng bệnh yen-gão, bệnh lơ-nhực bệnh run-gân, bệnh tinh thần bất quyện, nhạt tả bệnh không ngủ, bệnh tiêu-hóa không điều hòa và bệnh ăn không ngon cơm
Thuốc PILULES PINK hàng thuốc nào cũng có bán.

Bệnh hen
Dùng thuốc hút và thuốc bột thì chóng nổ và chóng khỏi.
ESPIC
2$25 một hộp. Bán tại tất cả các hàng Bào-chế và tại phố St Lazare, số 20, Paris.
Nên nhận chữ ký J. ESPIC ở trên điều thuốc.

Thuốc Le MUSCOL
Làm cho có sức khỏe
Trị được bệnh huyết suy
làm cho trong máu
thêm chất đỏ
Gởi bán tại:
Hiệu bào-chế CHASSAGNE
59, Phố Paul-Bert, Hanoi

NHÀ BÀ-CHUÔNG
TỨC LÀ HIỆU Bào-chế MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:
ABLENNOL
là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất: Santalol
chất: Salol
và chất: Uroformine
Giá 1$40 một hộp

Thuốc thụt PARAT
Chữa các bệnh sinh-dục rất nhanh, và hợp phép.
RẤT CÔNG-HIỆU
Giá bán 1$10
Chỉ tại phòng thuốc PARAT, Paris
Có gởi bán lại Hà-nội
HIỆU BÀO-CHẾ
CHASSAGNE
59, phố Paul Bert.

CÁO-BẠCH

Quý-khách có xe ô-tô muốn chữa, nên đến xem xưởng **GARAGE BOBILLOT** *số 7, phố Bobillot, Hanoi: Tinh giá hạ hơn cả các nơi. Làm việc nhanh-nhẹn và cẩn-thận.*
Quý-khách nên đến xem xe kéo hạng lịch-sự: không xe nào tốt đẹp bằng.
CHO THUÊ XE Ô-TÔ

ĐƯỜNG SANG LÀO
CÔNG-TY PHẠM-VĂN-PHI
Có các đường chạy thơ ở phía bắc Trung-kỳ

TỪ THAKHEK VỀ VINH
Tàu thủy ở Viên-tiane về tới chỗ-ngự: chỉ sáng thứ hai xe ô-tô chờ thơ và khách tuốn ở Thakhek và xuất Vinh.

TỪ VINH ĐI THAKHEK
Ngày thứ tư đúng 7 giờ sáng chạy lên Nguệ nghệ; sáng thứ năm chạy lên Thakhek vừa tiếp tàu thủy lên Vientiane.

Mỗi chủ-nhật chạy có một chuyến, các quý-khách ai muốn đi thì xin đánh giây-thép cho biết trước 24 giờ để bản-ty liệu xếp xe cho đủ.
Hàng tây đi . . . . . 28$00 một chỗ ngồi.
Hàng ta đi . . . . . 14.00 —
Bưu-ne đi Huế và Yên-lý đi Nghệ-hưng ngày nào cũng có xe chạy, xin lấy vé trước một ngày.
Lối đánh giây thép: PHAMVANPHI,
Vinh, Đông-hà, Yên-lý, Thakhek, hay là Napé

NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA HIỆU
C. J. BONNET
LÀ TỐT HƠN CẢ
PACHOD Frères & Cie LYON
2050

QUINQUINA KOLA COCA
RƯỢU BỔ
酸補
J. BLANC *(đệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán 2$40 một lít
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một chén con
每晚食前各服各吞服沒喉嚨歌喉間
Bán tại: Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
51, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2050

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
Phố Paul Bert, phố Đồng-Khánh và phố Rollandes
HANOI
TÉLÉPHONE N° 126 — ADR. TÉL. MAGASINS RÉUNIS

Đồ dan dùng cho đàn-ông

Một vài thứ giá hàng:

Bít-tất bông, 6 mũi một đôi . . .	Một đôi:	3 fr. 00
Bít-tất len đen, sợi nhỏ	Một đôi:	12 fr. 00
Bít-tất tơ, không có đường khâu, gót và đầu, dầy hơn	Một đôi:	22 fr. 50
Khăn quàng cổ bằng len mũi tam-rang, mũi sám và mũi da đồng	Một cái:	7 fr. 25
Áo gi-lê tay dài, mũi chamois clair.	Một cái:	50 fr. 00
Áo vệ-sinh len, cổ régate	Một cái:	30 fr. 00

BOITE POSTALE N° 40

VỚI 20 QUAN, QUÝ-KHÁCH CÓ THỂ KIẾM ĐƯỢC
500.000 quan
Muốn được thế, thì mua
Một cái vé PANAMA có rút số
Lúc mua phải nộp ngay 20 quan và trong 11 tháng mỗi tháng đóng 5$ quan theo như các điều khoản đã trong loại (Như vậy mỗi ngày chỉ đã vẹn mấy xu; có thể làm nên giàu có được.
Nếp tiền đã đóng được ngay cái số vé, chỉ mình mình có quyền rút số, mà đến rút số nào cũng được cả, như thế đã đồng hết tiền rồi vậy, nên vé của mình trúng số được lĩnh nguyên cả là. Rồi cái vé PANAMA thì nào cũng trúng một lần, giá tiền lên tới 100.000 nhất đến một 4.000 quan, không có cũng được hoàn lại cả 60 quan.
Thực là một cách đặt lời chắc chắn và lợi nhất.
Mỗi năm số tiền các lô có hơn ba triệu quan

CÁC LÔ NHƯ SAU NÀY:

126 lô	500.000 quan		253 lô		5.000 quan
157 lô	250.000 —		1.265 lô		2.000 —
253 lô	100.000 —		12.650 lô		1.200 —
263 lô	10.000 —		1.737.692 lô		400 —

Có vé được dự các cuộc rút số mãi cho đến khi số vé của mình trúng thì thôi
Mỗi khi rút số có nhân được một cái số các số trúng số, mà không phải gì tiền. Mỗi lô có bảo hiểm tiền được lĩnh hết. Các số giao cho người mua đúng với các vé thực có, người mua về lúc nào muốn xem cũng được, đúng như bản luật riêng ngày 13 Mars 1900. Bản luật ấy gửi kèi mọi phần cách-chân cho người mua vé.
RÚT SỐ MỖI NĂM BỐN LẦN
Ngày 15 FÉVRIER, 15 MAI, 15 AOUT và 15 NOVEMBRE
Muốn dự các cuộc rút số, thì gởi 20 quan đến nhà
BANQUE DE CRÉDIT COLONIAL, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)